

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

Föredragande landstingsråd: Filippa Reinfeldt

Ärendebeskrivning

Paul Lappalainen m.fl. (MP) har lämnat en motion om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Landstingsstyrelsens motivering

Stockholms läns landsting har ansvar för att löpande och noggrant följa upp vården och att utvärdera dess resultat. Ett antal verktyg och uppföljningssystem finns etablerade sedan länge för detta ändamål. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt oavsett hur hälso- och sjukvården organiseras. Folkhälsoenkäter, patientenkäter, data som rutinemässigt registreras i vården, enkäter till vårdgivarna och kvalitetsregister, är några av de välkända källor som används i förvaltningens uppföljning. Vid särskilda skäl genomförs även medicinska revisioner av specifika vårdgivare. Därtill genomförs också särskilda studier av angelägna förändringar i vården, såsom vårdval.

Under de senaste åren har Stockholms läns landsting utökat vården både hos landstingets egna vårdgivare och hos privata vårdgivare. Ökningen hos de privata har skett något snabbare. Den relativa fördelningen visar att år 2006 beställdes 29 procent av sjukvårdsbudgeten av privata vårdgivare och sex år senare, år 2012, var det 32 procent.

Få förändringar inom sjukvården har varit föremål för en lika omfattande uppföljning som vårdval för husläkarmottagningar. Exempelvis har Karolinska

Institutet tagit fram fem uppföljningsrapporter. Ett par slutsatser från rapporterna:

- "Det privata ägandet har under åren med vårdvalsreformen varit spritt med stor andel enskilda mottagningar och mottagningar anslutna till Praktikertjänst AB. Mottagningar ägda av koncerner och riskkapitalbolag utgör fortfarande en mindre del av utbudet."
- "Nyetableringarna har ägt rum i såväl innerstaden som i flera ytterområden. Det finns inget tydligt mönster eller koncentration av nyetableringar."
- "Kostnadsökningarna inom Vårdval Stockholm har varit under kontroll."
- "Ökningen av prestationer har tillfallit alla åldersgrupper och har inte varit till nackdel för t.ex. de äldre."
- "Samtidigt noteras ett positivt samband mellan produktivitet och patienternas bedömning av kvalitet. Den högre produktiviteten har således inte uppnåtts genom försämringar enligt patienternas bedömningar."
- "Det föreligger inga större skillnader i produktivitet mellan privata och offentliga enheter, däremot uppvisar icke-auktoriserade vårdgivare en lägre produktivitet. Dessa vårdgivare har äldre avtal, vilket visar på betydelsen av ändamålsenliga ersättningar och incitament."
- "Resultaten från de första åren visar att målsättningarna om tillgänglighet och ökad valfrihet kombinerat med en större mångfald har uppnåtts. Beträffande fördelningen har vårdtunga grupper och patienter i socioekonomiskt utsatta områden erhållit en ökad andel av vårdtjänsterna."
- "Beträffande effekterna på andra vårdformer och medicinsk service har det inte noterats några större s.k. "övervältringseffekter". Tvärtom har primärvården ökat sin andel av öppenvården och utnyttjandet av medicinsk service minskat något."

I många sammanhang refereras till SNS antologin "Konkurrensens konsekvenser - vad händer med svensk välfärd?". Antologin har ett kapitel som heter "Hälso- och sjukvårdsinsatser i privat regi". Slutsatserna som lyfts fram av forskningsansvariga är:

- "Privata vårdgivare får i genomsnitt högre betyg än offentliga i nationella patientenkäter. Skillnaderna är dock marginella. Vid en jämförande studie mellan landstingen 2005 fanns inget samband mellan andelen privat vård och kostnader, produktionsstatistik och kvalitet. Detta kan i hög grad förklaras med att andelen privat vård är så liten i nästan alla landsting."
- "Amerikanska studier med större underlag har visat att ickevinstsyftande aktörer (oavsett om de är privata eller offentliga) presterar bättre än vinstsyftande, både ur kostnads- och kvalitetsynpunkt. Internationella studier visar att byte av driftsform – i sig – ger positiva finansiella resultat, oavsett om det sker från ickevinstsyftande till vinstsyftande eller vice versa."
- "Vårdvalet inom primärvården har lett till ökad tillgänglighet och generösare öppettider. Utnyttjandet av primärvården har ökat efter vårdvalsreformen, i synnerhet bland vårdintensiva grupper. Ökad tillgänglighet i primärvården gynnar socioekonomiskt svaga grupper relativt mycket. Produktiviteten för enheter som omfattas av vårdval är högre (oavsett privat eller offentlig huvudman) än för privata enheter utanför vårdval."

Frågan om privata eller offentliga vårdgivare är bäst kommer aldrig att bli besvarad. Det är många andra styrsystem som har större påverkan på verksamheten än om det är en privat eller offentlig ägare till en vårdenhet. I mer än två decennier har privata vårdgivare varit en naturlig del av sjukvården i Stockholms läns landsting. Stockholms läns landsting anser därför att en sjukvård där både offentliga och privata vårdgivare verkar ger de bästa förutsättningarna för en positiv utveckling av framtidens sjukvård.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag den 19 november 2013 § 223, med V- ledamotens muntliga reservation. Protokollet justeras den 2 december 2013.
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 mars 2013
3. Motion 2012:15
4. Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 mars 2013 § 17, med V- och S-ledamöternas muntliga reservation
5. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 februari 2013

Datum för justering: 2013-12-02

Datum för anslag: 2013-12-03

---

§ 223

Motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

LS 1205-0669

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 6 november 2013 med hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 18 mars 2013 och landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 mars 2013.

Följande yrkanden framfördes

dels bifall till landstingsrådsberedningens förslag
dels av V-ledamoten om bifall till motionen.

Ordföranden ställde propositioner om bifall till dessa yrkanden och fann att styrelsen antagit landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsen beslutade således föreslå landstingsfullmäktige besluta

att avslå motionen.

MP-ledamöterna anmälde att de *inte deltog* i landstingsstyrelsens beslut.

V-ledamoten anförde *reservation* mot landstingsstyrelsens beslut till förmån för sitt förslag.

Vid protokollet

Anna-Britt Weiss

Exp till:
Landstingsfullmäktige

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-03-19

LS 1205-0669

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -03- 21
Dnr. LS 1205-0669

Rikt II

Motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl.(MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

Ärendebeskrivning

Paul Lappalainen m.fl.(MP) har lämnat en motion om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 19 mars 2013
Motion 2012:15
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 mars 2013 med V- och S-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 februari 2013

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta
att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Paul Lappalainen m.fl.(MP) har lämnat en motion om utvärdering av konkurrensutsättningen i vården. Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag att utvärdera effekterna, rörande kvalitet och ekonomi, av den konkurrensutsättning som skett inom hälso- och sjukvården under de två senaste mandatperioderna. Landstingsstyrelsen föreslås återkomma med en utvärdering och förslag till förbättringar senast den 31 december 2013. I motionen föreslås också landstingsfullmäktige fatta beslut om att göra uppehåll i upphandlingar och vårdval för nya områden inom hälso- och sjukvården till dess utvärderingen är klar och hanterad i fullmäktige.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har lämnat ett yttrande i vilket det framgår att uppföljning, utvärdering och förbättring av vården är ett kontinuerligt pågående arbete. Utvärdering och uppföljning av de reformer som skett inom hälso- och sjukvården sker ständigt och fungerar som underlag för framtidens vård.

Bakgrund

Paul Lappalainen m.fl.(MP) har lämnat en motion om utvärdering av konkurrensutsättningen i vården. I motionen föreslås landstingsfullmäktige ge landstingsstyrelsen i uppdrag att utvärdera effekterna rörande kvalitet och ekonomi av den konkurrensutsättning som skett de två senaste mandatperioderna. Motionärerna föreslår också att landstingsstyrelsen ska återkomma med utvärderingen samt förslag till förbättringar i system för kvalitetssäkring, uppföljning samt organisation senast den 31 december 2013. Slutligen föreslår motionärerna att det görs ett uppehåll i upphandlingar och vårdval för nya områden inom hälso- och sjukvården till dess landstingsfullmäktige tagit ställning till resultatet av den önskade utredningen. Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden

I hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande över motionen framgår att hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar löpande med att utvärdera och följa upp vården. Undersökningar visar att en stor del av befolkningen har förtroende för hälso- och sjukvården och att en majoritet av patienterna upplever tillgängligheten som god. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen driver ett ständigt förbättringsarbete i syfte att sänka kostnaderna och öka kvalitén i vården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beskriver vidare i sitt yttrande att flera utvärderingar har skett av olika vårdvalsområden och av vårdområden där nya leverantörer har upphandlats. Resultatet från utvärderingarna visar inte på att konkurrensutsättning skulle ha en negativ effekt på kostnadsutveckling eller kvalitet.

En ny utvärdering av vilka effekter vårdvalet i Stockholm har haft är beställd från Karolinska institutet. Myndigheten för vårdanalys har också utvärderat vårdvalet utifrån ett antal aspekter. De förväntas komma med ytterligare en rapport under året.

Inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård sker ett omfattande arbete för att säkra en tillgänglig vård av hög kvalitet till en rimlig kostnad för en lång tid framåt. Erfarenheter av de reformer som skett inom hälso- och

sjukvården fungerar som underlag för framtidens vård. Arbetet med att förbättra kvalitén och sänka kostnaderna inom vården sker kontinuerligt.

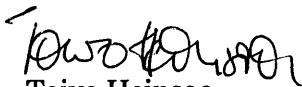
Med hänvisning till ovanstående samt hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande föreslås motionen anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -05- 08
Dnr. LSA205-0669

Tryck på paus-knappen! Det är dags att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

Stockholms läns landsting, SLL har gått längre än något annat landsting när det gäller konkurrensutsättning och privatisering i vården. Detta utan att göra någon egentlig utvärdering av effekterna på vårdens kvalitet respektive ekonomi.

Vi har under senare tid och från olika håll nåtts av oroväckande signaler att konkurrensutsättningen riskerar att göra vården dyrare, sämre och mer ojämlig. Vi vill därför klarlägga att konkurrensutsättning och privatiseringen verkligen ger patienterna och skattebetalarna bättre och/eller billigare vård, så som avses.

I rapporten *Vårdmarknad och företagsklimat* beskriver SLL att: ”Jämfört med andelen privatproducerad vård totalt sett i Sverige så ligger Stockholm långt över genomsnittet oavsett vårdområde.” Samtidigt konstateras i rapporten behovet av en bättre uppföljning och genomlysning av denna marknad. När det gäller landstingens köp av vård står privata vårdgivare för ungefär en tiondel av vårdproduktionen i Sverige. I Stockholm köper landstinget vård från privata vårdgivare motsvarande så mycket som en tredjedel av budgeten. Drygt 3 000 företag bedriver hälso- och sjukvård på uppdrag av SLL, på tre år har antalet avtal med privata utförare ökat med 35%, och idag utförs 60% av primärvårdens tjänster av privata aktörer.

Samtidigt som SLL, i jämförelse med övriga landsting, kommit extremt långt i privatiseringen av vården – och Alliansen ändå fortsätter forcera processen – så visar Eftervalsundersökningen 2010 att en absolut majoritet av medborgarna och skattebetalarna (81%) vill behålla nuvarande nivå eller öka andelen landstingsdriven vård. 42% vill ha mer landstingsdriven vård och endast 19% vill ha mer privat vård.

En enkätundersökning av Novus 2011 visar att många människor upplever att den svenska vården blir alltmer ojämlig. Denna farhåga tycks bekräftas av Socialstyrelsen som pekar på skillnader både ur ett geografiskt men också ett socioekonomiskt perspektiv. Som exempel så har de ojämlika effekterna av Vårdval Stockholm belysts bl a i Läkartidningen.

SNS-antologin *Konkurrensens konsekvenser – vad händer med svensk välfärd* belyser avsaknaden av utvärderingar gällande effektivitet och kvalitet efter privatiseringen av den offentligt drivna välfärden.

2012-15
Rotel II

Det lilla vi vet så här långt är följande:

- Privata vårdgivare får i genomsnitt högre betyg än offentliga i nationella patientenkäter men skillnaderna är marginella. Vid en jämförande studie mellan landstingen 2005 fanns inget samband mellan andelen privat vård och kostnader, produktionsstatistik och kvalitet.
- Amerikanska studier med större underlag har visat att ickevinstsyftande aktörer presterar bättre än vinstsyftande, både ur kostnads- och kvalitetssynpunkt.
- Vårdvalet inom primärvården har lett till ökad tillgänglighet och generösare öppettider. Det har dock ifrågasatts om denna tillgänglighet verkligen gagnar de patientgrupper som bör prioriteras.

Ur ett långsiktigt perspektiv så är en väl fungerande hälso- och sjukvård beroende av forskning, utveckling och utbildning (FoUU). En omfattande privatisering leder till en fragmentering av vården som försvårar en sammanhållen FoUU-verksamhet. Detta kan på sikt hota sjukvårdens kvalitet.

Vi upplever att privatiseringarna forceras tidsmässigt. För att snabba på privatiseringen så får den landstingsdrivna verksamheten ofta inte delta i upphandlingarna. Ur ett företagsperspektiv så är även många av vårdföretagen kritiska till både förutsättningar och till landstingets bristande dialog. Om man ska ha konkurrensutsättning så ska den naturligtvis fungera lika för alla aktörer.

Vid upphandlingar saknas både konsekvensanalyser och motiveringar om hur konkurrensutsättningen ska gynna patienter och vårdtagare, dvs på vilket sätt verksamheterna ska komma brukarna bättre tillgodo. Kvalitetssäkringssystem och kostnader för administration, uppföljning och kontroll saknas också i beslutsunderlagen.

Vi anser att det vid upphandling och vårdval inom hälso- och sjukvård måste ställas tydligare krav om kvalitet och kompetens hos utföraren.

Kvalitet måste prioriteras. Kvalitetskrav och system för uppföljning måste utarbetas – med tydliga kopplingar till det upphandlande avtalet. Därefter ska den upphandlade verksamhetens kvalitet följas upp. Kvalitetssäkringssystem ska naturligtvis gälla både den privata och offentliga sektorn.

Det är dags att vi landstingspolitiker tar vårt ansvar och inväntar seriösa utvärderingar av effekterna av de senaste årens hälso- och sjukvårdsupphandlingar och vårdval innan ytterligare verksamheter konkurrensutsätts. Därutöver fordras ett seriöst kvalitetssäkringssystem. Men tills detta är gjort anser vi att det är lämpligt med en paus vad gäller utökad konkurrensutsättning av hälso- och sjukvården.

Avslutningsvis så är det märkligt att landstinget producerar en rapport med titeln *Vårdmarknad och företagsklimat* som överhuvudtaget inte tar upp patientens perspektiv eller kvalitetsaspekter i vården. Vi menar att, oavsett utförare så är vården till för patienten, inte tvärtom. Landstingets primära uppdrag är att skapa bästa möjliga hälso- och sjukvård, inte att utveckla en vårdmarknad. Därför framför vi nedanstående förslag.

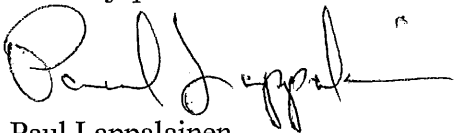
Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera effekterna rörande både kvalitet och ekonomi av den konkurrensutsättning som pågått inom hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting de senaste två mandatperioderna.

att landstingsstyrelsen återkommer senast 31 december 2013 med utvärderingen och förslag till förbättringar i system för kvalitetssäkring, uppföljning samt organisation.

att till dess utvärderingen är genomförd och landstingsfullmäktige tagit ställning till förslagen så görs ett uppehåll i vårdval och upphandlingar inom nya områden av hälso- och sjukvården.

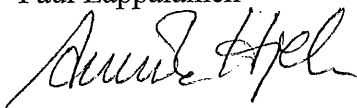
För Miljöpartiet de Gröna

Paul Lappalainen

Marie Åkesdotter

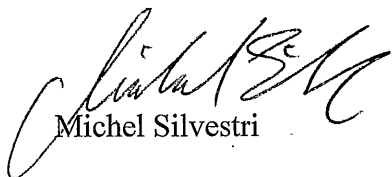

Annika Hjelm

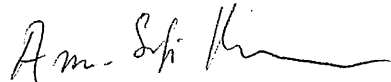
Jakob Dencker

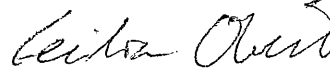
Cecilia Obermüller

Michel Silvestri

Ann-Sofi Matthiesen

Rebwar Hassan

Referenser:

Ojämn villkor för hälsa och vård. Jämlikhetsperspektiv på hälso- och sjukvården, Socialstyrelsen 2011

Inge Axelsson, överläkare och medicinprofessor, Läkartidningen 4/2012 resp Newsmill

SNS-antologin Konkurrensens konsekvenser, 2011

Novus, enkätundersökning – Ojämlighet inom vården, 2011

SLL-rapporten Vårdmarknad och företagsklimat, 2012

Jan Halldin, Läkartidningen 38/2010

PROTOKOLLSUTDRAG

2/2013

§ 17

SAMMANTRÄDESDAG

2013-03-18

Justerat   Filipa Reinfeldt (M)
    Dag Larsson (S)

Anslagsdatum   2013-03-20

Ankom Stockholms läns landsting 2013 -03- 20 Dnr. LS.1205-0669

Rofel II

§ 17 Yttrande över motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

HSN 1209-1123

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården. I motionen föreslår Paul Lappalainen m.fl. (MP) att landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera effekterna rörande både kvalitet och ekonomi av den konkurrensutsättning som pågått inom hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting och att ett uppehåll i vårdval och upphandling inom nya områden görs tills dess att utvärderingen är genomförd och landstingsstyrelsen tagit ställning till utvärderingens förslag. I motionen föreslås också att landstingsstyrelsen ska återkomma senast den 31 december 2013 med utvärderingen och förslag till förbättringar i system för kvalitetssäkring, uppföljning och organisation.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-02-18

Motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till förvaltningens förslag.

2 Håkan Jörneheds (V) och Dag Larssons (S) förslag för S-ledamöterna om bifall till motionen.

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

SAMMANTRÄDESDAG
2013-03-18

2/2013
§ 17

Reservation

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.
S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet
Lisbeth Ekeboom

Rätt utdraget intygas

Lisbeth Ekeboom

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-02-18

HSN 1209-1123

Handläggare:
 Birger Forsberg
 Kajsa Westling

Hälso- och sjukvårdsnämnden
 2013-03-18 , P [xx]

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -03- 20
Dnr. LS 1205-0669
Rokel II

Yttrande över motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP) om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion om att utvärdera konkurrensutsättningen i vården. I motionen föreslår Paul Lappalainen m.fl. (MP) att landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera effekterna rörande både kvalitet och ekonomi av den konkurrensutsättning som pågått inom hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting och att ett uppehåll i vårdval och upphandling inom nya områden görs tills dess att utvärderingen är genomförd och landstingsstyrelsen tagit ställning till utvärderingens förslag. I motionen föreslås också att landstingsstyrelsen ska återkomma senast den 31 december 2013 med utvärderingen och förslag till förbättringar i system för kvalitetssäkring, uppföljning och organisation.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-02-18
 Motion 2012:15 av Paul Lappalainen m.fl. (MP)

Förslag till beslut

beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Motionärerna tar i sin motion upp att Stockholms läns landsting gått längre än något annat landsting när det gäller konkurrensutsättning och privatisering i vården. Detta, enligt motionärerna, utan att göra någon egentlig utvärdering av effekterna på vårdens kvalitet respektive ekonomi. Motionärerna uppger att de från olika håll nåtts av oroväckande signaler att konkurrensutsättningen riskerar att göra vården dyrare, sämre och mer ojämlig. Motionärerna lyfter fram att Stockholms läns landsting köper vård från privata vårdgivare för ungefär en tredjedel av budgeten, jämfört landet

som helhet där motsvarande andel är en tiondel. På tre år har antalet avtal med privata utförare ökat med 35 procent och drygt 60 procent av primärvårdens tjänster levereras av privata aktörer. Motionärerna motiverar sitt förslag till att landstinget ska utvärdera effekterna rörande kvalitet och ekonomi av den konkurrensutsättning som pågått inom hälso- och sjukvården i Stockholms läns landsting, med att landstingets primära uppdrag är att skapa bästa möjliga hälso- och sjukvård, inte att utveckla en vårdmarknad.

Förvaltningen har en fortlöpande uppgift att noggrant följa upp vården och utvärdera dess resultat. Ett antal verktyg och uppföljningssystem finns etablerade sedan länge för detta ändamål. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt oavsett hur hälso- och sjukvården organiseras. Folkhälsoenkäter, patientenkäter, data som rutinmässigt registreras i vården, enkäter till vårdgivarna och kvalitetsregister, är några av de välkända källor som används i förvaltningens uppföljning. Vid särskilda skäl genomförs även medicinska revisioner av specifika vårdgivare. Därtill genomförs också särskilda studier av angelägna förändringar i vården, såsom vårdval.

Produktiviteten ökar inom primärvården och insamlade data talar för att en stor del av patienterna har förtroende för hälso- och sjukvården. Det finns ingen information som talar för att tillgängligheten till vården försämrats för enskilda eller grupper i länet. En stor majoritet av patienterna uppger sig också vara nöjda med hälso- och sjukvårdens tillgänglighet i de senaste patientenkäterna. Förvaltningen driver ett kontinuerligt förbättringsarbete för att så kostnadseffektivt som möjligt ständigt kunna leverera bästa möjliga hälso- och sjukvård till länets invånare.

Förvaltningen har låtit utvärdera konkurrensutsättningen av psykiatrivården. I en rapport där verksamhet som drivs privat jämfördes med offentlig drift, fann man att de privata vårdgivarna hade en prisnivå som var 5-6 procent lägre än de offentliga. Vid efterföljande förhandlingar pressades också priserna för de offentliga. Antal patientbesök ökade både för de offentliga och privata vårdgivarna. Det förelåg inga indikationer på att vårdkvaliteten försämrats, att patienttrycket på slutenvården ökat eller att antalet klagomål till Patientnämnden ökade. Denna utvärdering talar för att konkurrensutsättningen sannolikt kan öka produktiviteten i sjukvården utan att kvaliteten försämrats.

Förvaltningen har också genomfört omfattande utvärderingar av vårdvalet inom husläkarverksamheten. Resultaten från dessa ligger i linje med

ovanstående. Dessutom har dessa utvärderingar inte kunnat finna evidens för att tillgången till vård för patienter med tyngre sjukdomsburda försämrats. Förvaltningen följer fortlöpande utvecklingen av patientströmmar och tillgänglighet för att säkra att alla ges god tillgång till vård på lika villkor.

Ett stort antal mekanismer finns på plats för att följa hälso- och sjukvårdens utveckling i landstinget. Förvaltningen analyserar kontinuerligt vårdens utveckling och har hög beredskap och kompetens för att ständigt styra och förbättra vården utifrån den omfattande information om processer och resultat som genereras av de samlade uppföljningssystemen.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef